

Anexa 3

la Ordinul Ministrului Educației Cercetării și Tineretului nr. 6020 din 24.11.2008

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA
PENTRU

GRADUL DIDACTIC II

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII ȘI
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR DE LIMBA ROMÂNĂ

EDUCATOARE
ÎN GRĂDINIȚELE DE COPII CU PREDARE ÎN LIMBILE
MINORITĂȚILOR

2008
București

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Competențe specifice:

- Utilizarea corectă a limbii române în receptarea și producerea mesajelor scrise
- Folosirea instrumentelor de abordare a diferitelor texte literare și nonliterare, accesibile copiilor de grădiniță
- Aplicarea conceptelor operaționale în activitatea de interpretare a textelor
- Argumentarea în scris a opiniilor personale
- Cunoașterea și aplicarea cunoștințelor de fonetică, lexic și gramatică în construcția propriului mesaj (oral și scris) și în educarea comunicării copiilor de vârstă preșcolară
- Asigurarea continuității și complementarității între diferitele activități din grădiniță, de educare a limbajului
- Asigurarea continuității între diferitele activități din grădiniță, în scopul educării limbajului copiilor preșcolari
- Adaptarea comunicării educatoarei la particularitățile individuale și de vârstă ale copiilor preșcolari
- Relevarea valorilor morale și estetice ale textului, în funcție de specificul de vârstă al copiilor preșcolari
- Actualizarea și aprofundarea cunoștințelor de literatură pentru copii, limba română și metodică
- Dezvoltarea competențelor referitoare la aplicarea curriculumului, a strategiilor didactice și a evaluării performanțelor de învățare
- Dezvoltarea competențelor pentru realizarea abordării eficiente a conținuturilor învățării
- Utilizarea tehnicilor de activitate intelectuală
- Consolidarea capacității de a aplica cunoștințele de didactică a specialității în activitatea practică
- Abordarea textului literar prin metode care să faciliteze înțelegerea lui de către copiii de vârstă preșcolară
- Conturarea unor modele de exprimare și a unor atitudini care înlesnesc comunicarea
- Cunoașterea modalităților de învățare și exersare a ascultării active de către preșcolari
- Avansarea în practica educațională a unor forme și metode noi
- Consolidarea capacității de a proiecta în mod corespunzător activitățile de educare a limbajului

Literatură română și universală pentru copii

- Conceptul de literatură pentru copii
- Specii literare accesibile copiilor din învățământul preșcolar. Valori formative ale textelor literare destinate copiilor de vârstă preșcolară
  - Cântecul de leagăn
  - Ghicitori
  - Folclorul copiilor
  - Basmul fantastic. Trăsături. Compoziție. Personaje (la alegere, un basm, popular sau cult). Frații Grimm – *Scufița Roșie*; Petre Ispirescu – *Prâslea cel voinic și merele de aur*; Ion Creangă – *Fata babei și fata moșneagului*; H. Cr. Andersen – *Degețica*.
    - Legenda etiologică și istorică – Mihail Sadoveanu – *Stigletele*, Eusebiu Camilar – *Stejarul din Borzești*
    - Povestiri cu animale: - Ion Creangă – *Punguța cu doi bani*, *Capra cu trei iezi*; Frații Grimm – *Vulpea și pisica*; Al. Mitru – *Tomiiș Iepurașul*; Călin Gruia – *Ciuboșelele ogarului*
    - Poezii pentru copii (natura): Mihai Eminescu – *Somnoroase păsărele*; Elena Farago – *Cățelușul șchiop*, *Gândăcelul*, *Pedeapsa mâței*; George Coșbuc – *Povestea găștelor*; George Topîrceanu – *Balada unui greier mic*; Otilia Cazimir – *De pe-o „bună dimineață”*, *Gospodina*, *Un cămin de păsărele*; Tudor Arghezi – *O furnică*, *Zdreanță*
      - Copilăria în literatura pentru copii: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie* (părțile I și II); K. D. Ușinski – *Copiii din crâng*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*
        - Familia: Frații Grimm – *Frățior și surioară*; B. St. Delavrancea – *Bunica*; Elena Dragoș – *Părinții mei*

Bibliografie

1. Căndroveanu, Hristu, *Literatura română pentru copii. Scriitori contemporani*, București, Editura Albatros, 1988.
2. Goia, Vistina, *Literatura pentru copii și tineret. Modele formative*, Napoca Star, Cluj-Napoca, 2000; *Literatura pentru copii și tineret – pentru institutori, învățători și educatoare* - Dacia Educațional, Cluj-Napoca, 2003.
3. Negrilă, Iulian, *Literatura pentru copii*, Editura Multimedia, Arad, 1996.

Concepte operaționale: acțiune, autor, basm popular/ cult, momentele subiectului, final, gen literar, imagine artistică, legendă populară/ cultă, moduri de expunere (narațiune, monolog, dialog, descriere), personaj literar, temă, titlu, versificație (strofă, vers, rimă)

Limba română

- Fondul principal de cuvinte – masa vocabularului
  - Relații semantice: polisemia, omonimia, antinomia
  - Câmpul lexical și câmpul semantic
  - Flexiunea numelui (declinare) și a verbului (conjugare)
  - Substantivul. Clasificare. Locuțiuni substantivale
  - Articolul. Clasificare
  - Adjectivul. Gradele de intensitate (de comparație)
  - Pronumele și adjectivul pronominal. Clasificare
  - Numeralul. Clasificare
  - Verbul. Verbe predicative și nepredicative (copulative și auxiliare). Locuțiuni verbale
  - Adverbul. Clasificare. Locuțiuni adverbiale
  - Prepoziția. Locuțiuni prepoziționale. Regimul cazual al prepozițiilor
  - Conjunția. Clasificare. Locuțiuni conjuncționale
  - Interjecția
  - Cuvinte coordonate, cuvânt regent, cuvânt subordonat
  - Fraza, propoziție principală, propoziție principală independentă, propoziție regentă, propoziție secundară (subordonată), propoziții coordonate
    - Predicatul verbal și predicatul nominal. Acordul predicatului cu subiectul (acordul în persoană, acordul în număr, acordul în gen, acordul după înțeles, acordul prin atracție)
    - Subiectul.
    - Atributul. Termeni regenți
    - Complementul. Termeni regenți

Bibliografie

1. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *DOOM Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Univers Enciclopedic, București, 2005, p. XXVI-XXVIII, XXXVI-XLIV.
2. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Gramatica limbii române*, Vol. II. *Enunțul*, Editura Academiei Române, București, 2005, p. 16-22, 24.
3. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Humanitas, București, 1997 (secvențele corespunzătoare subiectelor propuse)
4. *Sinteze de limba română*. Ediția a treia revăzută și din nou îmbogățită (Coordonator Theodor Hristea), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1984 (secvențele corespunzătoare subiectelor propuse)

Metodica predării activităților de limba română

1. Clasificarea și structura activităților de joc didactic
2. Povestirile copiilor (repostirile și povestirile create de copii). Metodica desfășurării lor
3. Memorizările. Structură
4. Structura activității de lectură după imagini.
5. Convorbirea. Tematică. Structură
6. Joc de creație, joc de rol, dramatizare, teatru de păpuși- contribuția lor în activizarea vocabularului copiilor și în dezvoltarea vorbirii dialogată.
7. Contribuția educatoarei la dezvoltarea comunicării copiilor preșcolari (din punctul de vedere al lexicului, al structurii gramaticale)
8. Contribuția educatoarei la dezvoltarea expresivității vorbirii copiilor preșcolari
9. Valorificarea educativă a activităților de povestire
10. Modalități de inovare a jocurilor didactice de către educatoare
11. Dezvoltarea creativității copiilor de vârstă preșcolară prin activitățile de povestire și povestire creată de copii
12. Modalități de accesibilizare și eficientizare a lecturilor după imagini
13. Orientarea activității de convorbire spre înțelegerea de către copii a mediului înconjurător
14. Specificul pregătirii activităților de povestire

Bibliografie

1. Magdalena Dumitrana, *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, Vol. I și II, Editura Compania, București, 1999, 2001.
2. Florica Mitu, *Metodica activităților de educare a limbajului*, Editura Pro Humanitas, București, 2000.